

งานประชาสัมพันธ์ กองกลาง สำนักงานอธิการบดี โทร 0-5387-3046, 3047

เชียงใหม่ NEWS

ประจำวัน ที่ 27 มีนาคม พ.ศ.2548

ตะไคร้หอมกับการผลิตที่เหมาะสม สกัดน้ำมันหอมระเหยและธุรกิจสบ

ปัจจุบันนี้กระแสสังคม ความตื่นตัวของ
ผู้คนทั่วโลกให้ความสนใจต่อการดูแลสุขภาพ
สุขภาพของตนเอง เสริมสร้างความแข็งแรงให้
กับ ภายนอกขึ้น ตลอดจนบริโภคอาหารที่
ไม่มีสารพิษ ปนเปื้อนตกค้างในผลผลิตที่บริโภค
โดยหันมาให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์จาก
ธรรมชาติ เช่น การใช้ผลิตภัณฑ์อาหารเสริมสุขภาพ
เครื่องดื่มสมุนไพร เครื่องสำอางสมุนไพร
เป็นต้น และผลิตพืชจากระบบการผลิตแบบ
เกษตรอินทรีย์ ซึ่งเป็นที่นิยมของประชาชน
ทั่วไปเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น กระบวนการผลิตพืช
ผักผลไม้ในปัจจุบัน จึงต้องคำนึงถึงผลกระทบ
ของการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตที่มีผลต่อ
สุขภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภคปลายทาง หน่วย
งานต่างๆ ของภาครัฐและเอกชน ตลอดจนตัว
เกษตรกรเองได้ให้ความสำคัญต่อการ ลด ละ เลิก
การใช้สารเคมีเพิ่มมากขึ้น และได้มีการศึกษา
วิจัย ตลอดจนการใช้สารสกัดจากพืชสมุนไพรเพื่อ
ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้น โดยมีจุด
มุ่งหมายเพื่อให้ผู้บริโภคได้รับผลผลิตพืชที่มี
ความปลอดภัย ประการสำคัญ ผู้ผลิต คือ ตัว
เกษตรกรเองมีสุขภาพแข็งแรง มีอายุยืนยาว
นับว่าเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยลดการใช้สาร
เคมีลงได้ บรรดาพืชสมุนไพรที่นำไปใช้ทางการ
เกษตร เพื่อลดการใช้สารเคมีในการป้องกัน
แมลงศัตรูพืชนั้น ตะไคร้หอมเป็นพืชที่มี
ศักยภาพมากในการผลิตปริมาณมากๆ แม้ว่า
จะจัดเป็น พืชสวน แต่การปลูกและดูแลรักษา
ง่ายไม่ยุ่งยาก การจัดการพืชโดยรวมเหมือนพืชไร่
ทำให้สามารถขยายพื้นที่และเพิ่มการผลิตได้
ปริมาณมาก

ตะไคร้หอม เป็นพืชที่มีประโยชน์
ทางการเกษตรที่รู้จักกันมานาน และเพาะปลูก
กันอย่างแพร่หลาย ปัจจุบันมีการนำไปใช้
ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น ในการนำไปสกัดน้ำมัน
หอมระเหยเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมผลิตสบู่ แชมพู
น้ำหอม โลชั่นโลชั่นและอื่นๆ ในธุรกิจสปา

ร่วมกับข้าว บอระเพ็ด เมล็ดหรือใบสะเดา เพื่อ
ใช้ในการฉีดไล่แมลงศัตรูพืชในแปลงปลูกพืช
และยังมีการนำน้ำมันหอมระเหยไปใช้ในการฉีด
พ่นไล่ยุง เฝ็บและหมัดในสัตว์เลี้ยงอีกด้วย

การผลิตตะไคร้หอมอย่างถูกต้องและ
เหมาะสมนั้น จะช่วยให้ได้ผลผลิตของต้นและใบ
สดต่อไร่ที่สูงขึ้นและยังส่งผลให้ปริมาณของ

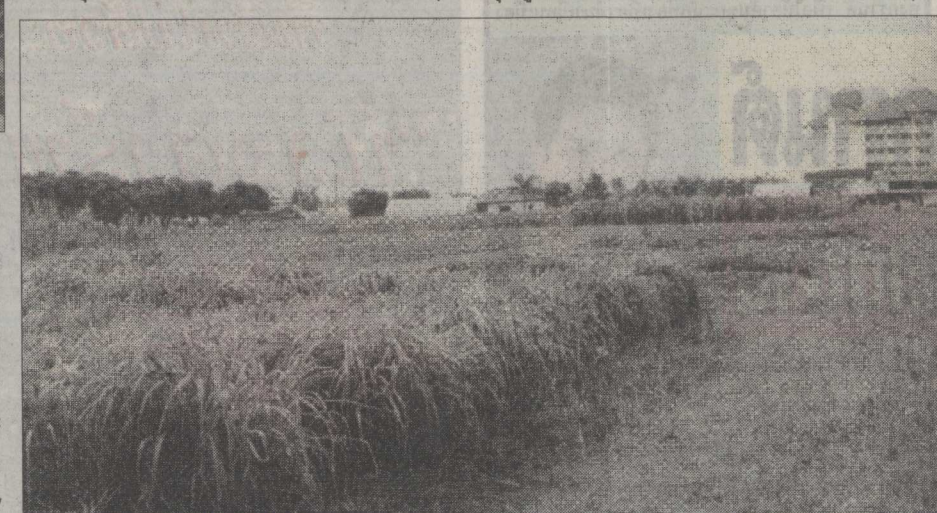
น้ำมันหอมระเหยที่สกัดได้มีปริมาณมากและ
คุณภาพดียิ่งขึ้นอีกด้วย

ตะไคร้หอมจัดเป็นพืชล้มลุก มีอายุ
หลายปี ทนแล้งได้ดี สามารถปลูกได้ดีในดิน
แทบทุกชนิดและสามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี ฤดู
ปลูกที่เหมาะสมเป็นช่วงฤดูฝน ตั้งแต่เดือน
พฤษภาคม เป็นต้นไป ขึ้นได้ทั้งพื้นที่ราบและ
เชิงเขาที่น้ำไม่ท่วมขัง ระบายน้ำดี มีแสงแดดจัด
ตลอดทั้งวัน มีปริมาณน้ำฝนไม่ต่ำกว่า 200 มม./

เขต

ทางการเตรียมดินพื้นที่นั้น แบ่ง
แยกดินพื้นที่ออกมาเป็นต้นเดียว ตัดแต่งให้มี 2-
3 ข้อ มีกาบใบหุ้มข้อ 4-5 ใบ ตัดปลายทิ้งให้
มีความยาวประมาณ 30 เซนติเมตร นำไปปลูก
ถ้ายังไม่ปลูกให้แช่ดินพื้นที่ในน้ำก่อนประมาณ
24-48 ชั่วโมง ซึ่งจะช่วยให้รากตะไคร้งอกเร็วขึ้น
โดยระยะปลูก 1.1 เมตร ประมาร 1,600 หลุม/
ไร่ ปลูก 3-5 ต้น/หลุม ต้นพันธุ์ 4,800-8,000
ต้น/ไร่

การปลูกแปลงใหญ่ในดินด้วยผาน 3
ตากดินไว้ 7-10 วัน หลังจากนั้นไถดินด้วย
จอบหมุน เสร็จแล้วจึงยกร่องทำแปลงปลูก
ขนาดกว้าง 1-1.2 เมตร ความยาวตามความ
เหมาะสม ขุดหลุมปลูกจำนวน 2 แถว ระยะ
ห่างระหว่างต้นและระหว่างแถวประมาณ 80-
100 เซนติเมตร หลังจากขุดหลุมเสร็จ ใส่ปุ๋ย
หมักปุ๋ยคอกประมาณ 100-200 กรัม/หลุม

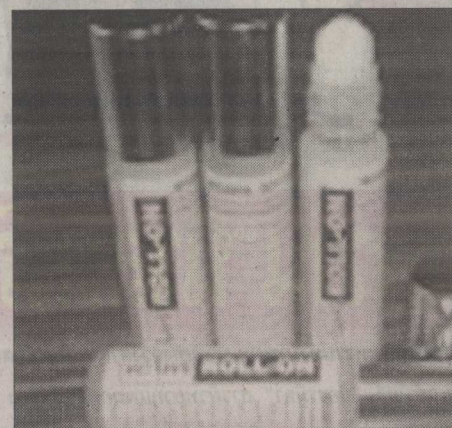
และปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 ประมาณ 1 ช้อนแกง
รองกันหลุม คลุกเคล้าให้เข้ากัน

หลังจากนั้นนำต้นพันธุ์มาปลูก 3-5 ต้น
เอียง 45 องศาเขตเฉียงส รอบทุกด้านในหลุม
ยกเว้นกรณีปลูกเป็นแปลง ด้านติดทางร่องทาง
เดินไม่ต้องวาง เสร็จแล้วกลบดินในหลุมให้เป็น
แอ่งเก็บน้ำ และให้น้ำหลังจากการปลูกทันทีและ
ให้ครั้งต่อไป โดยดูความชื้นของดินเป็นหลัก
ประการสำคัญคือควรให้น้ำเมื่อใส่ปุ๋ย หลังการ
เก็บเกี่ยวใบตะไคร้สดแล้วทุกครั้ง

ในการใส่ปุ๋ยนั้น ถ้าดินมีอินทรีย์วัตถุ
มากประมาณ 2-3% ไม่จำเป็นต้องให้ปุ๋ย โดย
การสูดตัวอย่างดินตรวจความอุดมสมบูรณ์หรือ
สังเกตสีดินที่มีสีดำคล้ำ หรือดูจากพืชที่ขึ้นอยู่ใน
พื้นที่เจริญงอกงามหรือไม่ หากดินไม่สมบูรณ์ให้
ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 25 กิโลกรัม/ไร่
พร้อมใส่ปุ๋ยหมักรองกันหลุมก่อนปลูก และให้
ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) 15 กิโลกรัม/ไร่ หรือปุ๋ย

แอมโมเนียซัลเฟต (21-0-0) 20 กิโลกรัม/ไร่
หลังเก็บตะไคร้สดทุกครั้ง หลังเก็บเกี่ยว กรณีที่
ผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ให้ใส่ปุ๋ยหมักหรือ
ปุ๋ยคอกเท่านั้น โดยรองพื้นหลุมก่อน 300-400
กรัม/หลุม และให้เพิ่มอีก 1-2 กิโลกรัม/หลุม/ครั้ง/
เดือน และทุกครั้งหลังเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยวนั้น สามารถเก็บเกี่ยวได้

ครั้งแรกเมื่อตะไคร้หอมมีอายุประมาณ 4-6 เดือน
หลังปลูก และครั้งต่อไปทุกๆ 3-4 เดือน ทั้งนี้
ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ปลูก และการ
ดูแลรักษา ทั้งนี้วิธีการเก็บเกี่ยวนั้น ตัดใบที่อยู่
เหนือพื้นดิน 25-30 เซนติเมตร หรือ 1 ใน 3
ส่วนของความสูง เสร็จแล้วมัดรวมกันเป็นพ่อน
ขนย้ายเข้าร่มเพื่อนำไปสกัดเป็นน้ำมันหอม
ระเหยต่อไป

ตะไคร้หอมให้ผลผลิตใบสดไม่ต่ำกว่า
1,000 กิโลกรัม/ครั้ง/ไร่ สกัดน้ำมันหอมระเหย
ได้ไม่ต่ำกว่า 7-10 ลิตร/ครั้ง/ไร่ (อัตราการใช้
แปรรูป ใบสด : น้ำมันหอมระเหย 100
กิโลกรัม คือ 0.7-1 ลิตร) ทั้งนี้ผลผลิตใบสด
และคุณภาพของน้ำมันที่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพ
แวดล้อมของพื้นที่ ความอุดมสมบูรณ์ของดิน
จำนวนต้นที่ปลูกต่อไร่ ตลอดจนการจัดการ
ดูแลรักษา โดยเฉพาะการใส่ปุ๋ยและการให้น้ำ
แก่ต้นตะไคร้หอมด้วย

อาจารย์สุกัญญา ปัญญา

ภาควิชาพืชไร่ คณะผลิตกรรมการเกษตร